VALENȚE INTEGRATOARE ALE MATRICEI IDENTITARE ROMÂNEȘTI ȘI ROLUL LOR PENTRU CULTURA BĂNĂȚEANĂ (1860-1918)

IOANA LOREDANA BANADUC
Universitatea de Vest din Timişoara

Cuvinte-cheie: *matrice identitară, cultură bănățeană, ideal național*

De ce perioada 1860-1918?

Cei cincizeci şi opt de ani au fost fixați în memoria românilor cu o anumită intensitate. Este o perioadă de mare efervescență a culturii româneşti, fiind vorba de modernizarea acesteia şi chiar de o primă *occidentalizare*. Complexitatea intervalului cronologic ales este accentuată de faptul că aria specială a interesului vizează Banatul, cu toate problemele lui legate de afirmarea românității într-un spațiu multietnic.

Vom încerca în cele ce urmează să descriem semnificația punctelor sale esențiale pe baza unei surse edificatoare, presa vremii. Am ales ca suport pentru cercetarea noastră scrierile periodice din dorința de a evidenția idealurile care ne-au animat începând cu sfârşitul secolului al XIX-lea şi mărturiile susținerii obiectivelor naționale, pe baza unor articole neluate în considerare până acum de cercetători.

Prelungiri ale iluminismului

Rezistența prelungită a ideologiei iluministe chiar şi după 1900, în Banat, ca şi în Transilvania, de altfel, s-a datorat şi contextului

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

socio-politic din regiune[1]. Cărturarii au avut ca laitmotiv programul Şcolii Ardelene, pe care au continuat „să-l împingă până la ultimele consecinţe”[2]. Drept urmare nu numai iniţiaţi, ci şi profesori, preoţi, învăţători din toate colţurile spaţiului bănăţean au răscolit arhive locale, au întemeiat publicaţii şi au elaborat, uneori, studii dintre cele mai interesante.

Acţiunea de luminare a poporului a fost amplificată graţie presei, care ajunge să îndeplinească un rol important în lupta pentru păstrarea elementelor naţionalităţii şi pentru modernizarea culturii. Amintim, în acest sens, articolele publicate cu scopul de a se implica toată suflarea românească în acţiunile de recuperare a istoriei şi de conservare a limbii. De exemplu, pentru a combate tendinţele de maghiarizare a toponimiei (Legea din 1897), au apărut îndemnuri, precum cel formulat de I. Heliade Rădulescu: *Scrieţi băieţi, numai scrieţi!*: „Acum cînd au să dispară şi numirile de veacuri de proveninţă românească ale comunelor noastre, monografiile acestora ar constitui tot atâtea comori neperitoare şi scumpe documente care vor dovedi lămurit că ele au fost de o românească obârşie! Aşadar numai scrieţi!”[3].

O altă direcţie viza recuperarea istoriei: „Căci se stie că o istorie a naţiunii noastre, ori a unui ţinut locuit de români numai atunci se poate scria (sic!) mai cu temei [...], când am avea la îndemână un număr mai însemnat de monografii ale comunelor din ţinutul

[1] La 20 octombrie 1860 se introduce sistemul constituţional de guvernare în Imperiu. Această formă de guvernare permitea afirmarea politică a naţionalităţilor, egalitatea cetăţenilor în faţa legilor, garantarea libertăţilor religioase etc. Curtea Imperială de la Viena hotărăşte, tot în octombrie 1860, statutul autonom al Transilvaniei. Ca urmare a acestor hotărâri, în noiembrie 1860, oamenii de cultură bănăţeni şi transilvăneni cer alipirea Banatului la Transilvania autonomă, însă împăratul respinge cererea românilor şi în decembrie 1860 hotărăşte alipirea Banatului la Ungaria. În septembrie 1865 se anulează Patenta care asigura autonomia ţărilor din Imperiu. În decembrie 1865 Dieta decretează unirea Transilvaniei cu Ungaria, deschizând calea dualismului austro-ungar. Vezi Constantin Brătescu, *Episcopul Ioan Popasu şi cultura bănăţeană*, Timişoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1995, p. 25-31.

[2] Ovidiu Papadima, *Ipostaze ale iluminismului românesc*, Bucureşti, Editura Minerva, 1975, p. 306.

[3] „Educatorul”, IV, 1912, nr. 5-6, p. 95.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

respectiv. Şi, dacă n-am făcut aceasta până acum din nepricepere, să o facem de aici înainte. Ceea ce fac însă unii, să facem toţi, şi atunci putem fi siguri că am adus cel mai mare bine poporului nostru şi în genere ştiinţei, literaturii; [...] La lucru dar, iubiţi Colegi!”[4].

Valenţele matricii identitare

Familia a însemnat veriga centrală a continuităţii neamului[5], un fond adânc de sentimente şi trăiri specifice naţiunii, a fost zidul de rezistenţă care a avut rolul de a păstra limba şi acele cuvinte cu „nuanţe complexe de înţeles, acumulate de veacuri”[6], folclorul cu ale sale finalităţi moral-formative.

De asemenea, putem vorbi despre educaţie în familie, evidenţiind rolul mamei în formarea noului vorbitor. Emilia Lungu-Puhallo aducea un omagiu celor care au crescut generaţii şi generaţii de vlăstare ale neamului: „Şi dacă noi ca naţiune avem eroi, femeia română le-a fost mamă şi crescătoare. Şi nu prin carte [...], ci numai prin caracterul şi măreţele puteri ale sufletului ei înalt.”[7]. Se evidenţiază astfel imaginea mamei ca prim dascăl, ce insufla spiritul

[4] „Foaia Diecezană”, 1891, nr. 48, p. 3.

[5] Mona Mamulea precizează că „sunt autori (Shaw&Wong, 1989, Grosby, 2005, Llobera, 2004 n.n.), care, studiind extensia valorică de la familie la etnie şi, apoi, la naţiune, au găsit temeiuri să afirme că unul dintre cele mai puternice mituri constituţionale ale naţiunii este mitul descendenţei comune, reflectat în istorisiri populare, în folclor, în literatura naţională [...]. Legătura psihologică ce se instituie între priorităţile individuale şi priorităţile etnice/naţionale face din naţionalitate un simbol substitut al familiei. Aşa cum individul se raportează prin naştere la propria familie, tot astfel se va raporta la propriul popor sau la propria naţiune, percepute ca neam. [...]. Prin echivalarea simbolică a naţiunii cu familia se generează emoţii [...] factorul emoţional învinge factorul raţional, colectivitatea învinge individualismul, iar colectivitatea naţională prevalează asupra tuturor celorlalte.” Vezi Mona Mamulea, *Problema identităţii culturale în concepţie antropologică*, în Mona Mamulea, *Dialectica închiderii şi deschiderii în cultura română*, Bucureşti, Editua Academiei, 2007, p. 38-39.

[6] Constantin Noica, *Creaţie şi frumos în rostirea românească*, Bucureşti, Editura Românească, 1973, p. 12.

[7] Emilia Lungu-Puhallo, *Femeia română*, în „Drapelul”, Lugoj, 1901, nr. 17, p. 2-3.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

religios, morala, iubirea de patrie şi oficia „ceremonia sacră" de transmitere a limbii naţionale.

Rolul femeii în societate a fost bine conturat: „Elementul eminamente conservator în sânul poporului român este femeia. Aceasta ne-a păstrat totul, ce constituie astăzi avutul nostru apucat din părinţi: Limbă, lege, poezie, poveşti, muzică, port, credinţă, datini, moravuri, cu un cuvânt totul ce ni s-a transmis din bătrâni. La toate popoarele este aşa, dar mai ales la noi, românii, care divizaţi în toate privinţele, un singur element conservator am avut în toate timpurile: femeia română."[8].

Matricea identitară ni se dezvăluie prin *limba maternă*: „Cu drept cuvânt putem zice că precum simţirea şi cugetarea, aşa şi cuvântul aparţine fiinţei. Pe buzele românului altcum răsună tonurile, decât pe buzele celor de alt soi"[9].

Amprentă a originii şi a continuităţii noastre istorice, limba a fost simbolul decisiv al unităţii spirituale, expresie a conservării naţionalităţii, roluri pe care limba română le-a avut în a doua jumătatea a secolului al XIX-lea şi care au fost bine înţelese de cărturarii bănăţeni: „Spiritul limbei materne, în timpul de faţă, când cestiunea (sic!) limbei a câştigat o însemnătate în viaţa de stat, merită toată atenţiunea. Pe om nu cuvântul simplu, chipul vorbirei (lautgebielde), [...] îl influenţează în grad atât de mare încât el preferă mai curând a trăi subjugat sub regimul său decât sub sceptrul libertăţii altunde, dacă ar afla să-şi piardă limba maternă. [...] Guvernele comit omor când strâmtoresc un popor în folosirea limbei materne. Ele depravează natura de sântele ei drepturi, înclinaţiunile de libertatea dezvoltării, arta de o bună parte a cugetătorilor şi a artiştilor ei; ele sugrumă în inimă un râu de simţiri care, fără limba maternă, nu se pot dezvolta."[10]. Instrumentului lingvistic i se atribuie

[8] „Drapelul", V, 1905, nr. 11, p. 1.

[9] Ion Simu, *În interesul învăţământului şi a limbei materne*, în „Luminatoriul", Timişoara, II, 1881, nr. 90, p. 179-180.

[10] Ibidem. I. Simu menţionează că a preluat articolul din ziarul „Fr. deutsche Schulzeitung", editat la Lipsca, în 11 noiembrie 1881. Articolul conţine o serie de principii pe care „merită să le cunoască atât învăţătorimea noastră, cât şi luptătorii noşti politici", pentru că „în Austro-Ungaria de mult se dezvoltă aceste contraste".

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

o funcție eminamente politică, astfel destinul națiunii este identificat cu cel al limbii[11]. Propulsarea ideii de unitate a limbii şi a culturii a determinat pregătirea pentru unitatea politică.

În contextul ideologic al epocii, *cultivarea limbii*, „[...] transformarea ei într-un instrument modern, din punctul de vedere al posibilităților de exprimare şi unitar sub aspect național, care să răspundă nevoilor unei culturi aflate în plin progres”[12], a fost un aspect discutat cu consecvență în presă: „Noi, Românii, în zilele când am prins a ne cultiva, [...] am avut lipsă de o limbă cultă, prin ea să putem agonisi o cultură adevărată. Întâiul pas în cultura noastră trebuia să-l facem prin cultivarea limbii.”[13].

În opinia lui Adrian Marino, „concepția despre «cultivarea» limbii, pe care iluminiştii o pun şi o rezolvă pentru întâia dată în cultura română [...] include mai toate principiile fundamentale care fac posibilă gândirea şi soluționarea sa, la momentul ideologic respectiv: ideea de patriotism şi de «geniu» al limbii, structura sa eminamente conceptuală şi unitară, metoda pur rațională de cultivare, marele rol al ideii de progres în limbă, cu sublinierea aportului personalităților creatoare, legiferarea în baza «specificității» limbii”[14]. Cu toate că pregătirea filologică a cărturarilor vremii a fost, uneori, inadecvata, toți au avut un singur țel, acela de a cultiva limba, sub toate formele ei: „unificarea limbii în scriere şi pronunțare, perfecționarea structurii ei morfologice, cu respectarea spiritului său, a geniului ei inalienabil şi îmbogățirea componentei lexicale pe baza afinităților lingvistice”[15]. Lipsa uniformizării lexicului era acut

[11] Doina David*, Limbă şi cultură. Româna literară între 1880-1920. Cu privire specială la Transilvania şi Banat,* Timişoara, Editura Facla, 1980, p. 14.
[12] Ştefan Munteanu, Vasile Ţâra, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1983, p. 183.
[13] Ioan Paul, *Grigorie Mihail Alexandrescu*, schiță literară, în „Foaia Diecezană”, 1889, nr. 2, p. 3.
[14] Adrian Marino, *Iluminiştii români şi problema «cultivării» limbii*, în „Limba Română”, XIII, 1964, nr. 5, p. 467.
[15] Flora Şuteu, *Istoria lingvisticii româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, 1978, p. 37.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

sesizată de cărturari şi explicată ţinând cont de situaţia politică: „Omul când se cultivează primeşte ideile prin mijlocirea cuvântului: ideea primită va fi adevărată, dacă cuvântul a fost potrivit, va fi puternică, dacă cuvântul prin folosire îndelungată şi-a făcut un larg cerc de înţeles şi va fi frumoasă, numai dacă cuvântul o va îmbraca bine. De aceea pentru ca să-şi poată cineva întrăma o cultură sănătoasă şi trainică are lipsă de o limbă cuprinzătoare. Dacă limba, prin care am primit cultura, e o limbă palidă în expresiunile sale, atunci cultura primită întrânsa încă va fi o cultură înnegurată. Tot aşa i se întâmplă aceluia care îşi face studiile în o limbă, care deşi e cultă de ajuns, dar nu o înţelege deplin, cuprinsul formelor şi fineţa ei nu i s-au prefăcut în sânge. [...] De aici vine că noi, Românii de dincoace de munţi, ne simţim mici când stăm faţă cu un român de dincolo, fiindcă noi ne-am cultivat luptându-ne cu cugetul şi greutatea în găsirea cuvântului, o simţim şi în aflarea ideii. De aceea e aşa cumplit păcatul de nu lăsa pre cineva să se cultive în limba maicei pe care o înţelege deplin.”[16].

Educaţia prin şcoală a *g*enerațiilor de tineri, în spiritul tradițiilor şi al particularităților naționale a fost o necesitate istorică. Un învățător bănățean încerca în anul 1886, prin intermediul articolului *Învățătoriul, factor şi pioner al culturii*[17], să reamintească cititorilor vremii că „şcoala e baza culturei, aici se pune fundamentul pe carele zidim templul culturei”[18], iar rolul ei este de „a forma şi a întemeia caracterul societății”[19]. Vorbim atât de cultivarea unei anumite atitudini faţă de limbă, în sens patriotic, cât şi de cultivarea limbii ca obiect de studiu.

În decursul vremii, în Banat, educaţia prin şcoală a devenit instrument politic pentru stat şi pentru biserică: „Educaţiunea nu este recunoscută numai ca o necesitate generală a omenirii, ci e legată în

[16] „Foaia Diecezană”, 1887, nr. 3, p. 4.
[17] „Foaia Diecezană”, 1896, nr. 6, p. 3.
[18] George Dragoescu, *Învățătoriul, factor şi pioner al culturii,* în „Foaia Diecezană”, 1886, nr. 9, p. 4.
[19] Ibidem.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

ţinta ei de diferite organizaţii, dintre care cele mai însemnate sunt statul şi biserica."[20]. Spiritul ortodox, prin biserică, a fost energia morală, ocrotitoare a şcolilor, atunci când politica statului s-a dezvoltat împotriva ideii de şcoală în limba română: „şcoala poporală trebuie să rămână credincioasă principiului confesional, căci punctul de vedere religios moral trebuie să fie ţâţâna pe lângă care să se întoarcă creşterea pruncilor noştri"[21].

Pentru români, *ortodoxia* a fost încă din secolul al XVII-lea, de pe vremea mitropolitului Varlaam, religia identitară românească, „o chezăşie a integrităţii şi unităţii ţării noastre, a naţiunii"[22]. Se poate vorbi, în acest context, de o evoluţie a conştiinţei apartenenţei la o comunitate universală, încă din vechi timpuri. Potrivit lui Alexandru Duţu, „conştiinţa ortodoxă", ca apanaj al creştinismului, a oferit românilor certitudinea că aparţin unei familii spirituale. Ca urmare a acestui fapt, apartenenţa la creştinătate a fost completată cu apartenenţa la romanitate, factorul confesiune nefiind, din perspectiva cărturarilor români, un impediment în consolidarea unei viziuni integratoare asupra societăţii. Acest nou atribut, romanitatea, deschidea calea spre Europa modernă.

---

[20] Petru Bandu, *Personalitatea învăţătorului. Drepturile şi limitele ei*, în „Educatorul", III, 1911, nr. 1, p. 7.

[21] Lazăr Triteanu, *Şcoala noastră 1850-1916, Zona culturală*, Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1919, p.8. Autorul menţionează că în loc să se respecte directiva politică enunţată în 1850, referitoare la organizarea şcolilor poporale, ca o „lucrare armonică a factorilor bisericeşti cu cei politici", statul, „[...] a apucat o direcţie diametral opusă bisericei, pe urma căreia şcoala confesională a avut mult de îndurat". Pavel Vasici, având funcţia de consilier şcolar, face în anul 1856 o inspecţie în şcolile din Ardeal, în urma căreia menţionează faptul că „politicienii vor să o facă argat al doctrinei lor" şi propune, ca măsură de îndreptare a situaţiei, să rămână „şcoală creştinească", adică statornică faţă de principiului confesional. Vezi şi Pavel Vasici, *Împărtăşiri pedagogice*, în „Higiena şi şcoala", 1876, nr. 2, p. 3.

[22] Al. Niculescu, *Ortodoxie şi reformă sec. XVI-XVII*, în *Individualitatea limbii române între limbile romanice. 4. Elemente de istorie culturală*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2003, p. 253.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

Idealul culturii cu funcție integratoare

Sentimentul recuperării timpului istoric, în concordanță cu obiectivele epocii, credința în forțele proprii, și, așa cum sublinia I. Agârbiceanu, „conștiința că posezi ceva care te ajută la munca și creație îți mărește forțele spirituale, un cald optimism îți învăluie sufletul și credința în izbândă se înalță puternică”[23] i-a determinat pe români să clădească cultura, pornind de la matricea dezvoltării unitare a poporului român, patrimoniul popular în care s-a conservat și perpetuat conștiința romanității, a latinității, a specificității noastre.

Astfel s-au reașezat structurile culturii românești într-o nouă paradigmă, ținându-se seamă de directa influențare a muncii culturale anterioare asupra celei prezente, relație determinantă în găsirea unui echilibru, așa cum preciza Vianu „tradiția este o forță necesară și binefăcătoare atunci când se echilibrează cu libertatea și inovația, [...] secretul marilor culturi în epocile lor de înflorire”[24]. Nu s-a substituit epistema culturală, ci are loc a avut loc o adaptare a ei din mers, un proces dificil de cristalizare și de modernizare, de accelerare și de europenizare a sa, pornind de la o „bază”: „O astfel de cultură nu poate ieși din neant. Ea are nevoie de un punct de sprijin și de plecare. De o „bază” și o „rampă de lansare”[25]. Au făcut un apel deschis și insistent la istoria națională și la literatura populară.

Corolarul tuturor acestor acțiuni a fost idealul înfăptuirii culturii naționale. Valențele integratoare ale matricii identitare și-au dezvăluit semnificația majoră pentru cultură, în momentul în care românii sunt încorsetați din exterior prin acțiunile politice ale

[23]Ion Agârbiceanu, *Către un nou ideal*. Conferință ținută la congresul Astrei în 1931, în „Conferințele Bibliotecii ASTRA”, nr. 6/2007, Sibiu, Tipografia Bibliotecii ASTRA, p. 10.

[24]Tudor Vianu, *Studii de filosofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu, George Cană. Studiu introductiv de George Gană, București, Editura Eminescu, 1982, p. 253.

[25]Adrian Marino, *Actualitatea ideologiei culturale pașoptiste*, în *Al treilea discurs. Cultură, ideologie și politică în România.* Adrian Marino în dialog cu Sorin Antohi, Iași, Editura Polirom, 2001, p. 171.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

guvernanților. Existând riscul unei schimbări majore în cadrul comunității, forma de individualizare a identității, *cultura, devine un vehicul important al naționalității*.

Conturarea acestei direcții progresiste este dovedită în articolele vremii: „Trăim în secolul civilizației când numai cultura înalță popoarele. Doar cultura nu este de ajuns; trebuie să aibă şi ea un atribut ce-i dă putere, [...] ce o deosebeşte de alte culturi; acest atribut este naționalitatea sa. Cultură națională! Iată cuvântul care face loc unei națiuni în şirul neamurilor culte! [...] Aceasta se plămădeşte în sângele şi în creierii poporului; iese la lumină ca un *ce* propriu, nou, original şi neasămănând la fel cu altul; se formează prin colectiva lucrare spirituală a unui neam; şi, în cele din urmă, reprezintă toată gândirea, toată aspirațiunea, toată activitatea, tot spiritul, tot geniul unei națiuni. Cultura națională este un arbore care îşi are rădăcinile în sufletul, în inima, în sângele, în individualitatea spirituală şi fizică a unui popor [...]”[26].

Astfel, culturii i s-a conturat o fizionomie unică pe baza concepției naționaliste. A fost conturată ca un *modus operandi* cu finalitate națională, fiind primul vehicul al specificității noastre.

Bibliografie

Brătescu, Constantin, *Episcopul Ioan Popasu şi cultura bănățeană*, Timişoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1995.

David, Doina*, Limbă şi cultură. Româna literară între 1880-1920. Cu privire specială la Transilvania şi Banat,* Timişoara, Editura Facla, 1980.

Mamulea, Mona, *Dialectica închiderii şi deschiderii în cultura română*, Bucureşti, Editura Academiei, 2007.

Marino, Adrian, *Iluminiştii români şi problema «cultivării» limbii*, în „Limba Română”, XIII, nr.5, 1964.

Idem, *Al treilea discurs. Cultură, ideologie şi politică în România.* Adrian Marino în dialog cu Sorin Antohi, Iaşi, Editura Polirom, 2001.

Munteanu, Ştefan, Țâra, Vasile, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1983.

[26] *Discursul presidențial al dlui I. Vulcan* în „Foaia Diecezană”, Caransebeş, IV, 1889, nr. 39, p. 5.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)

Niculescu, Al., *Ortodoxie şi reformă sec. XVI-XVII*, în *Individualitatea limbii române între limbile romanice.4. Elemente de istorie culturală*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2003.
Noica, Constantin, *Creaţie şi frumos în rostirea românească*, Bucureşti, Editura Românească, 1973.
Papadima, Ovidiu, *Ipostaze ale iluminismului românesc*, Bucureşti, Editura Minerva, 1975.
Triteanu, Lazăr, *Şcoala noastră 1850-1916, Zona culturală*, Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1919.
Şuteu, Flora, *Istoria lingvisticii româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1978.
Vianu, Tudor, *Studii de filosofia culturii*. Ediţie îngrijită de Gelu Ionescu, George Cană, Bucureşti, Editura Eminescu, 1982.
Conferinţele Bibliotecii ASTRA, nr .6/2007, Sibiu, Tipografia Bibliotecii ASTRA.

Izvoare
Luminatoriul", Timişoara
Educatorul", Oraviţa
Higiena şi şcoala",Timişoara
Drapelul", Lugoj
Foaia Diecezană, Caransebeş

DES VALENCES INTEGRATIVES DE LA MATRICE DE L'IDENTITE ROUMAINE ET LEURS ROLES POUR LA CULTURE DU BANAT
(Abstrait)

Mots clés: *matrice d'identité, la culture du Banat, idéal national*

Du point de vue idéologique, la période visée a été caractérisée par l'idéologie illuministe. L'attention accordée les périodiques roumains nous a permis de découvrir la chronique des aspirations et la direction vers laquelle se dirigeaient les efforts et les actions des roumains.

BDD-A23957 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:00:38 UTC)